Náučný chodník História a súčasnosť obce Trávnica

Kraj:	Nitriansky
Okres:	Nové Zámky
Geomorfologická jednotka:	Podunajská pahorkatina
Geologická jednotka:	neogénna panva
Chránené územie:	žiadne
Prístup:	bus Trávnica, rázcestie
Východisko:	Trávnica, centrum pri škole
Trasa:	Trávnica: centrum pri škole – Nový rybník – Starý rybník – cintorín – centrum – južný koniec
Dĺžka, prevýšenie:	12,5 km, prevýšenie 115 m
Čas prechodu:	4,5 h
Počet zastávok:	24
Náročnosť:	nenáročná trasa

Zameranie chodníka: kultúrno-historické, technické

Typ chodníka: samoobslužný, okružný so štyrmi odbočkami, obojsmerný, peší (vhodný aj pre bicykle), celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: nie je

Rok otvorenia: 2012

Aktuálny stav: Informačné panely sú v dobrom stave.

Textový sprievodca: stránka náučného chodníka; opis trasy; orientačná mapa 1; orientačná mapa 2 (s oboma náučnými chodníkmi v Trávnici)

Kontakt: Obecný úrad Trávnica, Hlavná 65, 941 46 Trávnica, tel. 035 / 6584 101

Poznámky: (1) Trasa je čiastočne zhodná s trasou náučného chodníka Fauna a flóra Trávnice. (2) Časť trasy v extraviláne na prašných poľných cestách môže byť za mokra zle priechodná.

Využiteľnosť pre školy

Náučný chodník je vhodný pre vlastivednú vychádzku.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Trávnica. Obec v Hronskej pahorkatine severozápadne od Nových Zámkov v severnej časti Hronskej pahorkatiny pri Trávnickom potoku. Geologické podložie tvoria pleistocénnymi sprašami prikryté neogénne morské sedimenty (íly, piesky, pieskovce), ktoré prerezáva pruh holocénnych fluviálnych hlín a ílov nivy potoka. Do roku 1948 používala názov Fíš. Najstaršia písomná zmienka je z roku 1075, kedy uhorský kráľ Gejza I. vydal darovaciu listinu pre opátstvo vo Svätom Beňadiku. Obyvateľstvo sa zaoberalo poľnohospodárstvom, vinohradníctvom, chovom koní a dobytka. Obec bola majetkom rôznych šľachtických rodov, čo pripomínajú štyri zachované kaštiele, dnes v súkromných rukách. Piaty, najstarší, – Balogovský –, z konca 18. storočia sa nezachoval. Druhý tiež patriaci Balogovcom, klasicistický, niekoľkokrát prestavaný, stojí neďaleko kostola. Neskorobarokový kaštieľ Rudňanských stojí v strede obce. V parku západne od neho stojaceho neoklasicistického kaštieľa Ladislava Barlangiho rastú exotické stromy (platan javorolistý, ginko dvojlaločné, ľaliovník tulipánokvetý). Poniže neho dal Barlangi svojej dcére postaviť neoklasicistickú kúriu – Malý kaštieľ. Barokový rímskokatolícky kostol Najsvätejšej Trojice pochádza z roku 1741. Zaujímavosťou – a ďalšou miestnou národnou kultúrnou pamiatkou – je studňa s čerpadlom na veterný pohon (samostatné heslo).

Studňa s čerpadlom na veterný pohon v Trávnici. Unikátne vetrom poháňané vežové vodné čerpadlo pri juhozápadnom okraji obce Trávnica z roku 1920, národná kultúrna pamiatka. Vháňalo vodu do spádového vodovodu, zásobujúceho kaštieľ, liehovar a koniareň. Po roku 1945, kedy studňu prestali používať, chátrala. Po obnove sústavy s náhradou chýbajúceho pôvodného kolesa jeho replikou v roku 2017 bola studňa sprevádzkovaná. Obdobné čerpadlá boli zdokumentované len v Loku a Mužle.

Podhájska. Obec v Hronskej pahorkatine severozápadne od Nových Zámkov v severnej časti Hronskej pahorkatiny pri ústí Trávnického potoka do Lisky, známa termálnym kúpaliskom, ktoré bolo vybudované pri 2 km hlbokom geotermálnom vrte z roku 1973. Voda s teplotou až 80 °C je silne mineralizovaná – jej chemické zloženie je blízke zloženiu vody v Mŕtvom mori – a má priaznivé účinky na ľudský organizmus. Obec vznikla v roku 1960 spojením obcí Belek a Svätuša.

Podunajská pahorkatina. Rozsiahly geomorfologický celok v juhozápadnej časti Slovenska medzi Pezinkom a Trstínom na západe, Šahami a Štúrovom na východe, Sencom, Sereďou, Novými Zámkami a Dunajom na juhu s jazykovitými výbežkami k severu pozdĺž riek k Novému Mestu nad Váhom, Bánovciam nad Bebravou, Zlatým Moravciam, Pukancu a Sebechlebom, tvoriaci severnú a

severovýchodnú časť Podunajskej nížiny. Na juhu susedí s Podunajskou rovinou, na západe ju ohraničujú Malé Karpaty a Považské podolie, zo severu do nej prenikajú ďalšie jadrové (Považský Inovec, Strážovské vrchy, Tribeč, Hornonitrianska kotlina) a na východe vulkanické geomorfologické jednotky (Pohronský Inovec, Štiavnické vrchy, Krupinská planina a Burda). Podunajská pahorkatina sa rozprestiera v oblasti dolných tokov Váhu, Nitry, Žitavy, Hrona a Ipľa (tvoriaceho s Dunajom na juhovýchode slovensko-maďarskú štátnu hranicu) v nadmorských výškach od 103 m (povyše ústia Ipľa do Dunaja) do zhruba 400 m (severovýchodne od Pukanca v cípe zabiehajúcom pozdĺž Sikenice hlboko do Štiavnických vrchov). Povrch pahorkatiny je hladko modelovaný, striedavo rovinný – na nivách a terasách vodných tokov (hliny, piesky, štrkopiesky) či spraševých tabuliach (spraše, sprašové hliny) – a mierne zvlnený až zvlnený – na širokých a plochých chrbtoch so svahmi plytkých i hlbokých dolín a úvalín na erózno-denudačne rozčlenených zvyškoch neogénnych morských a jazerných akumulácií (íly, piesky a štrky), proluviálnych kužeľoch pod úpätiami susediacich pohorí (ostrohranný skelet, zvetralé valúny), ostrovoch naviatych pieskov či vulkanických tufov alebo na miestach postihnutých nerovnomernými tektonickými pohybmi, ktoré sa prezentujú mozaikou lokálnych (zamočiarených) znížení a (zalesnených) vyvýšení a náhlymi (pravouhlými) zálomami riečnej siete. V dôsledku tejto pestrosti reliéfu so striedajúcimi sa nápadnými, prevažne severo-južným smerom pretiahnutými paralelnými vyvýšeninami a zníženinami sa člení pahorkatina na 11 geomorfologických podcelkov – dielčích pahorkatín (Trnavská, Nitrianska, Žitavská, Hronská a Ipeľská) a nív (Dolnovážska, Nitrianska, Žitavská, Hronská, Čenkovská a Ipeľská). Neogénne sedimenty, prekryté sprašami a sprašovými hlinami tvoria materskú horninu černozemí a hnedozemí, patriacim k najúrodnejším pôdam Slovenska. Okrem na nich pestovaných obilnín a olejnín tu má výborné prírodné podmienky a dlhú tradíciu aj vinohradníctvo. Lesy sa prakticky nezachovali, s výnimkou miniatúrnych lokálnych zvyškov historických dúbrav či dubohrabín či ostrovov na menej úrodnom podloží (štrky, vulkanity). Na tektonické poruchy viazané prirodzené teplé a studené minerálne pramene (Dudince, Santovka, Levice, Piešťany) doplňajú umelé geotermálne pramene (vrty) (Štúrovo, Podhájska, Poľný Kesov).

Názvy informačných panelov

1. Zdravotné stredisko – bývalý notariát
2. Ústredné priestranstvo
3. Pamätné udalosti obce
4. Základná škola s materskou školou
5. Vodná nádrž II.
6. Kostol
7. Socha svätého Floriána
8. Kaštieľ Tarischa
9. Chudobinec – Xenodochium
10. Športový areál
11. Kamenný kríž
12. Lipová alej
13. Poľovnícke združenie
14. Barokový most
15. Vodná nádrž I.
16. Cintorín
17. Obecné nájomné byty
18. Kaštieľ Rudnyanszkých
19. Obecný úrad
20. Kúria
21. Kaštieľ Barlanghiho

22. Budova liehovaru, pálenica
23. Veterná studňa
24. Socha Immaculaty

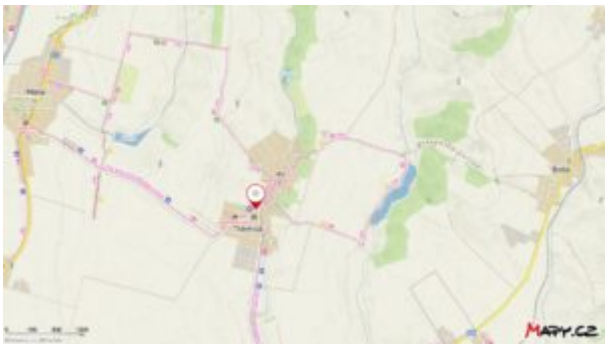

Orientačná mapa
Náučný chodník - cyklotrasa
podte s rodinou von do prírody
Trávnica
Spoznajte okolie zo sedla bicykla
Celková vzdialenosť trasy 7 km

Náučný chodník
"História a súčasnosť obce Trávnica"
Zastávky trasy náučného chodníka
Trávnica
Start
Koniec

MAPY.CZ